СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 275. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 23. листопада, 1929. VOL. XXXVII. No. 275. Jersey City, N. J., Saturday, Novebmer 23, 1929. THREE CENTS.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ

ПРЕЗИДЕНТ ГУВЕР ТВОРИТЬ БИЗНЕСОВУ РАДУ

ПРЕДСТАВНИКИ ПРОМИСЛУ ГОДЯТЬСЯ НЕ ЗМЕНШУВАТИ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТНІ. РОБІТНИКИ НЕ БУДУТЬ ДОМАГАТИСЯ ПІДВИШКИ.

ВАШИНГТОН, 22. листопада. — Президент Гувер відбув тригодинну конференцію з промисловими і бизнесовими потентатами, а по нарадах оголосив заяву, що в скорому часі приступає до створення бизнесової ради з представників промислу, ремесла й торговлі. Рада та буде старатися не допускати до того, щоби була нарушена здорова економічна основа краю, як це тепер могло статися ізза краху на біржі.

Промисловці згодилися рівнож не знижувати заробітних платень, щоби в той спосіб не обнижувати ринку збуту, бо коли населення не буде заробляти, то й не буде мати спроможности купувати.

Щоби не каламутити спокою і довести край під економічним оглядом до рівноваги, зобовязалися представники Американської Федерації Праці пристати на ті робітничі платні, які тепер робітники побирають.

ФОРД ПІДВИЩУЄ ПЛАТНІ.

ВАШИНГТОН, 22. листопада. — Генри Форд зробив велику несподіванку. Бо ото на нарадах з президентом роздав газетним репортерам комунікат, в якім твердить, що в краю всьо в порядку. А заколот у бизнесі можна би зліквідувати кождої хвилі, колиб бизнесмени відвернули свою увагу від біржі, а звернули її до бизнесів.

Разом з тим заявив Форд, що він приступає до загальної підвишки заробітної платні у всіх своїх фабриках.

ЖЕРТВИ ПРИПЛИВУ ПІДЧАС ЗЕМЛЕТРУСУ.

СЕН ДЖАНС (Нюфондленд), 22. листопада. — Землетрус, який дався чути в понеділок, наробив великої шкоди вздовж цілого побережа. Приплив моря був тоді такий сильний, що позаливав невеличкі рибацькі оселі на півострові Бурін. Щойно тепер скомуніковано(ся) з тими оселями. З перших відомостей виходить, що там затопили хвилі 36 осіб, головно жінок і дітей. Матеріяльна шкода величезна.

ҐЕМБЛЄР У КЛОПОТІ.

НЮ ЙОРК, 22. листопада. — Підчас розправи проти Мек Мануса, обжалованого за вбивство ґемблера-мілонера Ротштайна, переслухано свідка Мартина Бова. Свідок бачив, як Ротштайн програв у покера коло $300,000. Суддя казав свідкови пояснити гру. Тоді свідок витріщив очі, бо не міг зрозуміти, що може істнувати на світі людина, яка не вміє грати в покера.

КЛОПОТИ З ЗАКОНОМ ВОЛСТЕДА.

ПЕОРІЯ (Ілинойс), 22. листопада. — Федеральний суддя Люї Фицгенри проголосив, що фабрикація алькоголю, продаж і транспорт не є вже більше проступком, але злочином. Супроти цього злочин той підпадає під закон Джонса з 1790 року. А через те поповняє тепер злочин кождий, хто купує алькоголь, або має приятеля чи знакомого, котрий переховує у себе алькоголь, а він про це знає і не доносить.

ЗНИЗИВ ПОДАТКИ НА ДВА БІЛІОНИ.

ВАШИНГТОН, 22. листопада. — Секретар скарбу Мелон сповняє свій уряд від 1921 року. Кажуть, що коли конґрес потвердить тепер його проект податкової знижки, то за його урядовання обкроєно податки на два міліярди долярів.

СИЛА РЕКЛЯМИ.

ВАШИНГТОН, 22. листопада. — Джуліос Г. Барнес, президент Торговельної Палати Злучених Держав, подає, що президент Гувер мусить втягнути рекляму до економічної розбудови краю. Бо ми маємо до діла на кождому кроці з психольоґією мас. Тепер, каже Барнес, пускають між маси несотворені річи про катастрофу на біржі й ті нісенітниці літають від уха до уха міліонів людей. Всі думають, що настане велике безробіття, застій і економічна катастрофа. Через подібні добрі слухи летіли давніше на біржі папери вгору, а через злі — вниз. Через відповідну рекляму можна одначе тих самих людей успокоїти і привести до рівноваги.

НЕ БУДЕ МОЖНА НИЗЬКО ЛІТАТИ.

НЮ ЙОРК, 22. листопада. — Поліційний комішенер Гвейлен хоче довести до заборони літати над Ню Йорком нижче як 7,000 стіп високо, щоби в той спосіб відобрати аматорам охоту літати над містом. До того кроку спонукала Гвейлена катастрофа з літаком, який розбився, впавши на будинок в середині міста в часі, коли був найбільший рух.

ЗГОРІЛА З ЖАЛЮ ЗА ІНДИКАМИ.

ОҐДЕНСБУРҐ (Ню Йорк), 22. листопада. — Миссис Марґарет Мейсон, літ 58, не могла переболіти того, що її індики, які вона плекала(?), мусять іти під ніж і на ринок. Вона підпалила курник і згоріла разом з індиками.

РУКА БОЛЬШЕВИЦЬКОГО МОСКОВСЬКОГО КАТА ПІДНЯТА НАД ГОЛОВАМИ УКРАЇНСЬКИХ УЧЕНИХ І КУЛЬТУРНИХ ДІЯЧІВ.

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ЧЕКА ОБВИНУВАЧУЄ ЧЛЕНА АКАДЕМІЇ НАУК С. ЄФРЕМОВА ТА ГРОМАДСЬКОГО И КУЛЬТУРНОГО ДІЯЧА СОЦІЯЛІСТА В. ЧЕХОВСЬКОГО В НАМІРАХ ВІДБУДУВАТИ УКРАЇНСЬКУ РЕПУБЛИКУ. ГОТУЄТЬСЯ ВЕЛИКИЙ СУДОВИЙ ПРОЦЕС. ПЕРЕВОДЯТЬСЯ МАСОВІ АРЕШТИ УКРАЇНЦІВ.

ХАРКІВ (Україна), 22 листопада. — Харківське державне політичне управління оголосило вчора повідомлення, що воно „відкрило широко-росповсюднену протирадянську організацію", на чолі якої стояв академік С. Єфремов, а також бувший премієр-міністер правительства Української Народної Републики, В. Чеховський.

Крім них арештовано ще багато инших „Росіян", які брали участь з Петлюрою в боротьбі за „Українську Національну Републику". Всіх їх обвинувачують також у підтриманню звязку з „білоруськими" організаціями за кордоном та з ґрупою в Польщі, що називає себе „Правтиельством Української Національної Републики".

Арештованих чекісти обвинувачують у намірах повернути власникам сконфісковане майно, фабрики тощо, а також у бажанню платити царські борги чужоземним державам. Крім того їх обвинувачують у вихованню молоді в контр-революційнім дусі, в підготовці з них терористичних кадрів проти представників радянського уряду. Всіх арештованих ставлять перед вищий суд.

БУДУЄ ЛІТАЮЧІ КОРАБЛІ.

З Німеччини прибув до Ню Йорку Клод Дорніє, будівничий з Фрідріхсгафен, котрий побудував літаючий корабель, який перед місяцем летів понад Констанцким озером у Швайцарії разом з 169 подорожними. Дорніє приступає тут до будови таких самих літаючих кораблів разом з Дженерал Моторс і иншими компаніями. Дорніє твердить, що такі літаючі кораблі надаються найкраще для Америки, бо тут є богато рік і озер. Кошти будови того рода літака виноситимуть коло $300,000.

ПРОБА КРОВИ ЯК ДОКАЗ БАТЬКІВСТВА.

Цими днями відбулася в черновецькім суді цікава розправа на такім тлі: Один парубок звів дівчину й не хотів признаватися до дитини, боронячися тим, що вона сходилася також з другими. З цеї причини заскаржила дівка парубка до суду. Щоби ствердити правдивість слів оскарженого, зажадав його адвокат, щоби лікарі провірили хемічно кров оскарженого й дитини і сказали, чи дівка має правду. Тому, що в Чернівцях нема потрібної на це ляборатоvії, відрочено процес.

ЩО ВІН МАВ У ГОРБІ?...

На балеарськім острові в Пальма де Мальорка помер наслідком виснаження, спричиненого голодуванням, Німець Беерштайн. Покійний популярний був в околиці своїм величезним горбом і тим, що кожного дня на цьому самому місці їв скибку хліба з мармолядою. Коли лікарі оглянули тіло покійника, виявилося, що горб дав знятися разом з блюзкою. В горбі були бельґійські дивідендові папери, вартости понад міліон бельґ. фр., і 10,000 долярів у готівці.

ЗА ПАНСЬКУ СТЕРНЮ СМЕРТЬ.

В селі Монастирку, повіт Городенка, вигнала Михайлина Гуцман пасти свою худобу. Корова переступила дорогу й зачала пастись на панській стерні. Якраз у той час вийшов з двора двірський писар Іван Майкут і почав займати худобу. Жінка просилася, що на стерні не зробила вона дворові шкоди, але Майкут не зважав на це й кинув нею до землі. В обороні жінки станув чоловік, а тоді Майкут витягнув револьвер, стрілив кілька разів до Гуцмана й убив його на місці.

СЕРБИ БУДУТЬ ДОРОБЛЯТИСЯ КОЗАКАМИ.

Недобиткам-козакам, що з Вранґлем втекли з Криму до Югославії, визначила югославянська держава більші простори в південній Сербії, в Македонії, на козацькі оселі. На тих областях мають козаки зорґанізувати таку саму військову службу, як вели її до війни в Росії. В такий спосіб надіються Серби при помочі наємників-козаків приборкати буйних Македонців.

БУВШИЙ ВІЙТ ОБІКРАВ ГРОМАДСЬКУ КАСУ.

В часі контролі касових книг в громадському уряді в Панівцях, борщівського повіту, виявився брак суми 3,501 золотих, які спроневірив бувший війт, а тепер громадський секретар, Василь Максимів.

КРИВАВА ХРОНІКА.

В Липню, коло Ряшова, парубки застрілили Людвіка Бонка; в Страні, коло Самбора, парубок Олекса Цимбала застрілив свою зрадливу наречену Марію Попадин. — В Сороках під Львовом Дмитро Козиборода й Іван Сукіза забили палицями Миколу Островського.

ГОЛОДНА МОСКВА.

Центральний харчевий уряд в Москві видав молочні картки для дітей і жінок, які кормлять. Тепер цей розпорядок загострено ще так, що молочарні мають право видавати молоко на ті картки тільки через 25 днів у місяць. Діти до 1[illegible]-ти років дістають в ті дні тільки пів літри молока денно.

РОЗБИШАКИ В ХОТИНСЬКІМ ПОВІТІ.

У Вітрянці, хотинського повіту, напав якийсь чоловік, який видавав себе за агента тютюнового монополю, на коршмаря Кокалію й відібрав йому, грозячи револьвером, 25,000 левів. В той мент увійшов до коршми громадський сторож і відібрав бандитові револьвер. Одначе не міг зловити бандита. За яку годину прийшли другі два розбишаки й підпалили коршму. Люде збіглися, щоб гасити вогонь. Підчас гашення надлетіли 12 узброєних бандитів і почали стріляти в людей. Почалася боротьба не на життя, а на смерть. Підчас перестрілки забито двох мешканців села. Бандити скрилися в лісі.

КОМУНІСТИ И УРЯДОВЦІ ХОДИТИМУТЬ З ОРУЖЖАМ.

У звязку з терористичними нападами на комуністів і совітських урядовців в СССР, центральний комітет комуністичної партії дав усім членам комсомолу право ходити в одностраю та носити стрільне оружжа.

ТРАГІЧНИЙ ВИПАДОК У БОЖНИЦІ.

В сокальській божниці виліз Давид Дойтер на високе руштовання, щоби замкнути вікна. Через необережність він упав на землю і так розбив собі голову, що за кілька годин помер.

ВИСИЛАЮТЬ НІМЦІВ-КОЛЬОНІСТІВ НА СИБІР

2,000 НІМЦІВ, КОТРІ ХОТІЛИ ВИЇХАТИ ДО КАНАДИ, МАНДРУЮТЬ НА ЗАСЛАННЯ. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ И РАДЯНЩИНОЮ ЗАГОСТРЮЮТЬСЯ.

МОСКВА (СССР), 22 листопада. — До Москви прибуло кілька тисяч Німців-кольоністів, які мають намір приєднатися до Німців-менонітів, що вже в скількости 10 — 15,000 виемігрували з Росії до Канади на протязі кількох останніх років. Ці кілька тисяч нових біженців-кольоністів зібралися в околицях Москви, вичікуючи віз від канадійського та німецького урядів.

Одержання віз затягнулося, бо Канада збирає докладні інформації про аплікантів по візу, а німецький уряд, до часу видання Канадою віз, стримувався видати перехідні візи. Тимчасом большевицький уряд роспорядився відправити на Сибір більше як 2,000 Німців реемігрантів і не випускає їх за кордон, не зважаючи на те, що Німеччина вже згодилася видати негайно візи 4,000 кольоністів. На допомогу Німцям-біженцям з Росії зібрано в Німеччині значний грошевий фонд.

Німецько-російські взаємовідносини вже з довшого часу попсовані, а тепер вони ще більше погіршуються ізза такого відношення большевиків до Німців реемігрантів. Крім того відмова візи на поворот до Росії найбільше авторітетного европейського кореспондента ґазети „Берлінер Таґеблят", Павла Шефера, викликала рішучий протест зі сторони редактора цеї ґазети, Теодора Вольфа, найвпливовішого журналіста в Німеччині та в Европі.

Все це тягне за собою ще більше погіршення відносин між Росією й Німеччиною.

УСПІХИ РОСІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

МУКДЕН (Манджурія), 22 листопада. — Російська червона армія, після впертих боїв, в яких китайська армія мала великі втрати, включаючи 2 убитих ґенералів та багато офіцирів, захопила частину китайської території. В руки російської армії попали міста Манчулі, Далайнор та инші менші місцевости.

Радянські війська наступають у напрямі на Мулін. В районі ріки Арґун червоні захопили в свої руки два міста. В Імакуку все населення большевики змасакрували. Перед наступом червоних військ населення тікає в панічному страху.

КРІВАВА ДЕМОНСТРАЦІЯ.

ВАРШАВА (Польща), 22 листопада. — Тут відбулася демонстрація Ліґи Комуністичної Молоді з нагоди десятиліття її заснования. Коли демонстранти проходили в жидівському районі столиці, почулися револьверові стріли, яких жертвою впав один робітник та одна поранена комуністка Жидівка.

КОСТ ПОВЕРНУВСЯ ДО ПАРИЖА.

ПАРИЖ (Франція), 22 листопада. — Відомий французький летун Кост, що зі своїм товаришем перелетів не спиняючись з Франції до Манджурії, вчора повернувся до Парижа. Назад він летів, минаючи радянську територію. До Парижа з Манджурії прилетів за 4 дні й 18 годин, установивши рекорд скорости перелету такої великої віддалі.

ЧОВЕН З ПРОПЕЛЄРОМ.

ПЛИВЕ ЗІ ШВИДКІСТЮ СОРОК МИЛЬ НА ГОДИНУ.

БРЕМЕН (Німеччина), 22 листопада. — Тут відбулися проби нового типу човна, який рухається пропелером в повітрі. Проби виказали пересічну скорість його сорок миль на годину.

Думають зпочатку завести комунікацію такими човнами по Дунаю між Віднем і Будапештом. Усю подорож між цими столицями човен буде пробігати за три й пів години, тоді як тепер найшвидший пароплав потребує для цього 12 годин.

КЛЄМАНСО ЗНОВУ ТЯЖКО ЗАХВОРІВ.

ПАРИЖ (Франція), 22 листопада. — 88-літній бувший премієр міністер Франції Клемансо знову тяжко захворів. Стан його на стільки поважний, що лікарі бояться за його життя, а в Парижі вже розійшлася чутка про його смерть.

Останні відомости подають, що здоровля його трохи поліпшилося. Сам Клемансо говорить, що він не боїться смерти, а лише чекає її.

АРЕШТ ДЕРЖАВНИХ ГРОШЕЙ.

СОФІЯ (Болгарія), 22 листопада. — Французький комісар по репараціям у Болгарії, призначений Ліґою Націй, Шерон, засеквестрував 3,000,000 долярів державних грошей, які зберігалися в банку. Фонди ці утворилися з прибутків болгарських державних залізниць.

Своє поступовання Шерон пояснив тим, що болгарське правительство відтягає запропоноване ним переведення реформ на залізницях. У грудні він їде до Женеви, щоби там дати своє пояснення фінансовій комісії Ліґи Націй.

Зприводу цього в Болгарії наступило замішання, яке грозить крізою правительства та народніми демонстраціями проти репараційних сплат.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СПРАВА ПЕРЕПИСУ

З нагоди наближаючогося перепису населення Злучених Держав наші люди стали побоюватися, щоби сього року не повторилося те, що сталося при переписі в 1920. році, коли в рубриці народів, „рас", поминено імя Українців. Люди, що передбачують того рода небезпеки, віднеслися були до цензусового бюра при департаменті торговлі та запротестували проти повторення похибок з 1920. року. Такі протести підняли в першу чергу політичні клюби, як се зрештою можна було сподіватися. Протестував проти сього Український Народний Союз та Обеднання Українських Організацій та ріжні їх відділи та місцеві комітети.

Протести, як звичайно, одні були складені краще, другі гірше. Одні знали, чого добивалися, другі просто протестували. Часто одні відписували протест від других. Та найгірші з них справі певно не шкодили. Краще зробити, як хто вміє, ніж боятися роботи й нічого не робити, або ще других критикувати за роботу. Були й такі в нас. Відомо, в усякому народі є мудрагелі, які думають, що вони дуже розумні, коли не будуть нічого робити, а тільки критикувати.

Які протести не були, вони зводилися до одного. Відомо, українські іміґранти не домагалися від уряду, щоби він доконче ставив рубрику про народність або мову. Се вже залежить від уряду, щоби він робив такий перепис, який він уважає потрібним. Українські іміґранти звертали, однак, увагу, що коли уряд буде випитувати людий за державне походження, то він не повинен поминути справи національного походження або рідньої мови населення, бо справа національної приналежности хоч куди важніша, як колишній державний звязок. Коли питати людий тільки за державну приналежність, то зі статистики населення Америки зникнуть недержавні народи, хоча для практичного життя се важніше, як їх бувші державні звязки.

Уряд у Вашинґтоні дався сьому переконати й тепер всі ті, що такі протести чи домагання підносили, дістають звідомлення, що уряд постановив поставити рубрику про матірну мову. Тепер Українці будуть могти подавати в відповідній рубриці, що їх мова українська. Тепер, значить, від них се залежить, щоби себе за таких подати. Тепер їм треба доложити всіх старань, щоби кождий Українець подав при переписі, що його матірна мова українська.

СВЯТО 1-ГО ЛИСТОПАДА У ВІДНІ

(Це свято обеднання і підйому духа й серця. На тім святі не повинно бути місця на „подзенковання" й слезіння).

В історії великої французької революції читаємо, що коли в Парижі в р. 1790 святковано було перші роковини зруйнування революціонерами зненавидженої тюрми Бастилі, то всі верстви народу, від найнизших до найвисших, обеднались в безпримірній досі згоді на те, щоб гідно звеличати память геройського подвигу нації: високі аристократи, багаті горожане, робітники, ремісники, селяне, чоловіки, старики і хлопці, жінки й малі діти — всі до одного станули непроглядними рядами до праці в користь великого свята, забувши про всі ріжниці й межиусобиці, а тямлячи тільки про одно:

Про велич визвольного діла.

І так повинні робити й ми, Українці, кілько разів доводиться нам святкувати листопадові роковини. В цім дні повинні втихати між нами всі спори, всі невзгодини, всі межиусобиці, не повинно бути між нами ні партій, ні таборів ні політичних противників, усі повинні обеднуватися в радісний гурт обеднаних думкою і почуванням і причинюватися по своїй змозі до звеличування памяти несмертельного пориву Героїв України. І після кожного такого свята, чи воно в цім чи иншім середовищі українського народу, повинні би ми почувати могутній підйом духа й серця, блаженність тісного звязку з народом і землею та вогонь нового запалу в боротьбі з чужинецькими ворогами нашої свободи й нашої державности. Це зрештою і самозрозумілий заповіт для нас, в найдальше майбутне, заповіт Тих, що колись обеднаними лавами мали буйні голови за волю і державу України.

Але ми ще завжди не розуміємо цього заповіту гаразд, а коли розуміємо, то не чинимо по ньому.

Ось у Відні замісць щоб усі українські товариства утворили один збірний комітет свята та всі товариства вибрали своїх найкрасших працьовників до розпорядимости такого всеобеднуючого комітету, займився влаштуванням свята тісненький військовий комітет (полк. А. Варивода, майор Е. Клюн і майор Ю. Волощук) при співучасти близше до себе стоячих людей. Одначе я певний, що колиб не розкол в нашій громаді, то і святковий комітет не мавби такого ексклюзивного характеру, і праця його булаб улегшена, і може і програма свята булаб дещо ширша, бо булоб більше співпрацьовників, яких чейже на 3000 нашої кольонії тут певно найшлосяб. Почалось свято врочистим богослуженням в тутешній церкві св. Варвари, після якого відправлено панахиду в память поляглих Героїв.

Сама святочна Академія відбулася по покінченню панахиди в залі Kunstpiele, I, Riemertgasse 11, заінавгурована привітною промовою полк. У. Г. А., Вариводи. Шановний промовець, який вже своєю особою розбуджував в публики спомини про геройства нашої колишньої армії, віддав у свойому слові спершу честь памяти поляглих борців за волю України, а далі висловив подяку нашому парохові, кан. о. М. Горникевичеві, за труди, покладені ним з улаштованням свята. Та можнаб тут зазначити — не принижуючи в нічому заслуг о. Горникевича — **що привітна промова повинна була належати в цілости до подвигу Героїв і значіння Листопадового Свята, а подяка поодиноким особам повинна бути зовсім пропущена. Бож кожний труд для такого свята це наш самозрозумілий обовязок, а подвиг Листопада занадто великий, щоб звязувати його з подякою для одного чи кількох аранжерів свята. Бо ще й до того повинні привикнути ми, щоб працювати для національної справи без зайвих подяк і похвал; вони прийдуть самі з себе, коли наша праця заслужить на це.** — Після тієї промови слідувала декорація пропамятним хрестом бувших учасників У. Г. А., момент, що так гарно звязується з кожним святом Листопада, а далі мужеський хор, при визначній співучасти нашого віденського акад. Тов. „Січ", відспівав удатно **„Чорна ріля"** С. Людкевича. Вже то наш рідний спів завжди зворушує душу слухача на чужині. У вокальній части відспівав ще мужеський хор Шевченка-Лисенка **„Встає хмара"**, а мішаний М. Леонтовича **„Дударик"**, наш же тутешній співак, Іван Савка, член хору Державної Опери, сольо **„Ой чого ти почорніло"**. Орудував хорами вміло проф. П. Маценко, а фортепяновий супровід був в руках п-ни Д. Гординської.

Між обидвома мужеськими хорами було слово від старшин, автором якого зазначено у програмі відомого учасника У. Г. А., сотника д-ра Ганса Коха, одначе яке виголосив д. Потурай. Так не входячи в те, хто властиво автором цеї промови від старшин, мушу сказати, що те, що чулося з уст д. Потурая, під престіж свята не підходило зовсім. В інтерпретації цього промовця, який раз-у-раз плутався, наше листопадове свято це — ніби якісь мелянхолійні задушки, в яких нам тільки жаліти і плакати на могилах наших Героїв, а позатим хіба ще „розбуджувати національну свідомість в народніх масах". Алеж **Листопадове свято це ніяке слезіння на могилах, а горде свято нової державности народу, воскресення якої лишається позитивним, творчим чинником в народі навіть наперекір тому, що видвигнена нам Героями держава впала.** Тимто і про могутність державно-творчих змагань в народі, підсилюваних усе наново ідеєю самостійної державности, повинен був говорити д. Потурай, а не про кволе сумування на могилах, і не про те, що треба нам розбуджувати аж тепер національну свідомість в темних масах. Таж ми вже, хвала Господу, не в 60-их роках тамтого віку, в епосі „Основи" тай „недільних шкіл" на Україні; ми вже здорово свідомі національно, коли в світовій війні зуміли боротися за власну державу і по нашим силам будували її, — отож треба було хіба проспати події світової війни, щоб тепер рекомендувати нам як одиноке спасення — читальню і школу, мов яким анальфабетам. Я, правда, не сумніваюся ні на хвилю, що промовець мав найкрасші наміри сказати громаді святочне слово, та ще до того й від старшин, але така промова мусить же бути підготована як слід, чого тут властне не бачилося. Так отже властивою промовою свята лишилося слово від молоді, виголошене, як тамтого року так і цього, студ. Я. Іванусевим. Навязуючи до державно-творчих змагань України, промовець зясував не тільки значіння Листопадового подвигу, а й дав доволі широку картину нашого теперішнього на всіх займанщинах України та закінчив мужним покликом до нового визвольного діла. Побажатиб лиш, щоб такі поклики в нас не лишались тільки святочними фразами.

Повним настрою живим образом була сценічна декламація студ. І. Кирстюка **„Сповідь Наливайка"**, та звязана з нею мельодеклямація студентки К. Яблоновської **„Сон вязня"**. П. Кирстюк вивязався зі своєї ролі з помітним артизмом; як його декламація так і гра робила враження. Тільки Наливайків костюм на ньому скидався більш на празниковий одяг, ніж на одіння закованого вязня. — Щож до п-ни Яблоновської в ролі України, то годиться сказати, що наша молода інтерпретаторка зуміла овіяти її постать чаром правдивої поезії.

Відспіванням гимну „Ще не вмерла" свято покінчилося.

Д-р Остап Грицай.

СВЯТО 1. ЛИСТОПАДА У ЛЬВОВІ

Не зважаючи на крайно неспріятливі обставини і на відсутність повідомлень на мурах міста про богослуження в церквах, як це було що року, свято 1. листопада у Львові пройшло і в ц. р. імпозантно. І в церкві Преображенській передполуднем, і в церкві св. Юра пополудні явилися тисячні маси українського населення міста Львова, щоб полинути разом думками в ще таке недавнє величне минуле і поклонитися тіням поляглих.

В битком заповненій церкві Преображення Госп. відправив торжественну Службу Божу епископ Будка в окруженні численного духовенства. Співав дуже гарно хор з Жовківської дільниці. Богослуження закінчено відспіванням многоліттвія і гимну „Боже великий, единий".

В тому самому часі відправив торжественну Службу Божу в церкві св. Юра о. пралат Войнаровський, теж в асисті духовенства. Богослуження закінчено теж многолітствієм і тим самим гимном.

Панахида за поляглих в церкві св. Юра стягнула в 5. год. таку масу народу, що вона заповнила битком не тільки церкву, але й ціле велике подвіря. Знавці оцінювали число учасників, що майже всі мали жовто-блакитні знаки, на 5—6000. До панахиди біля уставленої на середині церкви могили, довкола якої почесну сторожу творили пластуни, стануло все львівське духовенство під проводом еп. Будки. Глибоко продуману промову-проповідь виголосив о. прал. Куницький. Співав чудово хор „Сурма", що закінчив свято трогаючо-безсмертним „Вічная память". По виході з церкви заінтонували зібрані маси народу національний гимн, а потім проспівали низку стрілецьких пісень і розійшлися спокійно домів. Сконсигнована сильно поліція не мала притоки до інтервенції.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляється Вп. пп. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1930 для членів У. Н. Союза вже розпочалася і що вже вислано календарі на адреси пп. Секретарів для слідуючих відділів:

Вислано почтою 21 листопада 1929 р.: Від. 236, 237, 239, 242, 245, 247, 253, 254, 255, 257, 258, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 275.

Вислано експресом 21 листопада 1929 р.: Від. 235 (2 пакунки), 243 (2 пакунки), 251 (2 пакунки), 252, 259 (2 пакунки).

Котрий би зі згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня вислання календарів, нехай повідомить Адміністрацію Свободи.

Іван Вазов.

СВЯТОСЛАВ ТЕРТЕР

(Історична повість із часів боротьби за волю Болгарії).
(З болгарської мови переклав Михайло Процик).

(42)

Святослав дріжав від здавленого гніву. З Йоакимового лиця визирала злоба. В душі тріюмфував.

— Слухай, Йоакиме, хто прикликав Греків?

— Я. Я писав до Андроника.

— Чому?

— Перед тобою право до престола має Михайло Тіхо. І, як бачиш, він піддержує добре це право...

Святослав глядів на нього строго, лице його було ледовате.

— Ти допустився подвійної зради проти батьківщини, ти хотів мене видати Чокієму та прикликав Андроника!

— Для тебе це зрада, а для мене... це обовязок, який я сповнив для батьківщини.

Святославові ніздря задріжали.

Йоаким, із похнюпленими очима, скоро пересував горошинки чоток.

Увійшов Богор.

— Викинь цього старця крізь вікно!

— Руки всохнуть тобі, злочинце! — крикнув Йоаким і відступив на бік.

Святослав дав знак Богорові, щоби зачекав.

— Йоакиме, одно лише може врятувати тебе: напиши зараз, осьтут у моїй присутности, до Андроника, щоби здержав похід своїх військ і додай, що болгарський нарід вибрав мене царем, як законного наслідника престола.

— Я?!... Ніколи!...

Полумя гніву бухнуло на лиці Святослава. Хвилину глядів неповорушно на Йоакима.

— Богоре! Холім.

І вийшли.

Йоаким остався сам. Він чувся задоволеним, що так поступив. Горда його душа тріюмфувала із своєї неустрашимости супроти Святославових погроз. Він добре знав, що найбільше нещастя, яке може стрінути його, то скинення з престола патріярха та замкнення в монастирі або заслання з краю. На це був приготований. Одначе він не зігне шиї перед ненависним йому Тертеровим сином!

— — — — — — — — —

Святослав негайно скликав раду боярів. Рада більшістю голосів присудила патріярха на смерть. Таке внесення поставив Балдю.

В тих часах, дуже небезпечних для незалежности держави, треба було дати страшний примір, щоби удар справедливости був строгий і невблаганий.

Одначе перед очима всіх боярів ставала гроза заплямити собі руки кровю патріярха. Це ніколи й ніде ще не бувало. Тому постановили скинути патріярха із скелі смерти.

Скеля смерти.

Пополудні вояки вивели Йоакима з келії та повели до північно-східних воріт. Поза воротами була стрімка круча над Янтрою. На горішнім краю тої кручі виступала, як ріг, гола скеля. Сторчала вона високо понад проваллям, а вдолі шуміла ріка. Тепер у її вирі крутилося кілька боярських трупів, скинених відси вчора. З тої скелі скидали великих державних злочинців. Того дня спрутили відтам боярина Михайла, у якого найшли Андроників лист. Із того листа виявилося, що Йоаким просив в Андроника військової помочі в користь Михайла Тіха.

Ждало двох катів.

Як перейшли ворота, повели Йоакима на скелю. Патріярх поблід. Одначе не вірив, щоби справді постановили спрутити його відси. Він думав, що його хочуть налякати, щоби приневолити написати листа до Андроника.

Думка ця врадувала його. Його дрібна стать відбивала від сніжної білости південної збочі ґарвану. Вітер роздував поли його одягу, тверді пучки білого волосся маяли в повітрі. Ворони крякали на тлі сірого неба. Янтра глухо шуміла вдолі.

По другому боці, у стіп ґарвана, збирався вже цікавий народ. Повторювали собі вістку, що Йоакима засудили за потайне порозуміння з Татарами, яких призивав наново до Тирнови. І нарід обурювався на старця. Чутку таку нарочно розпустили на приказ Святослава. Прикликування Татарів було для всіх жахливе: прикликати Греків не було злочином. Греків прикликали кілька разів, а все відходили, як це було за Івана Асена III. Михайло Тіхо мав ще богатьох прихильників між боярами та народом, що рахували на Греків. І кара смерти за це здавалася би занадто строгою та неоправданою, схвилювала би уми та заплямила би вступлення на престіл нового царя..." Одначе думка нового нападу Татарів викликала переляк. І нарід вірив цьому, що йому говорили люди з палати.

Для Йоакима не відчували ніякого спочування.

Старець блідий стояв на скелі. Два кроки за ним стояли кати. Кількох вояків із списами в руках гляділи задеревілі на патріярха, якого дрібна стать сторчала самітно на скелі. На долі товпа все більшала. Ціле узберіжжа від стіп ґарвану та Силофору до Янтри було повне народу. Вояки, черці, купці з Дубровника, трохи Франків, Жидів, перемішалися з міщанами Болгарами, що виріжнялися кожухами та баранячими шапками. Жінки старі й молоді, деякі з дітьми на барках, товпилися в тій сутолоці, хотіли наблизитися до ріки. Дівчата та хлопці завішувалися на кручі, щоби краще бачити. А очи всіх впялилися в патріярха, якого невеличка стать зарисовувалася на скелі.

— Чули ви, призивав татарського царя, обіцював йому Святославову голову! — розказувала якась жінка своїм сусідкам.

І перехрестилися.

— А де піде твоя душа, старче? — говорила якась стара жінка та гляділа на патріярха.

— На дно пекла, але насамперед його труп поцілує дно Янтри — відізвався якийсь похмурий, обдертий робітник.

Розказували собі також про виправу Йоакима на Царевець, щоби видати Святослава у Чокієві руки, але в цій балаканині було богато придуманого та фантастичних додатків. Якийсь ремісник розказував, що як Йоаким увійшов у палату та став говорити до Чокія, нараз занімів і стояв так із відхиленими устами. Тому то лише Святослав урятувався перед хановою пімстою. Розказували також про лист до Андроника, але для Тирновлян це був другорядний гріх. Його зрада в користь Татарів була найважніша і її не простив би ні Бог ні люди.

На дорозі, що вилася у стіп і на збочі ґарвану, пристанула ціла каравана піших і кінних, бо хотіли побачити, що це таке. Вороння кружляло і крякало неспокійно понад гамірливою товпою. Діти пищали, собаки брехали. А дрож пройняла людей, що впялили очі в скелю. Вони міряли очима віддаль між скелею і дном кручі та дрижали.

(Кінець буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Українці беруть участь у місцевих концертових виступах.

Місцеве американське товариство під сазвою "Kiwanis Club", яке занялось допомоговою збіркою на фонд бідних, влаштовано на цю ціль через два вечері, 24 і 25 жовтня с. р., в High School авдиторіюм, велику концертову виставу. До співучасти запросило співацькі й інші культурні товариства ріжних европейських національностей, замешкалих у Перт Амбою.

Пригадаю, як влаштовано цей виступ. Ото представлено, як один Американець вибрався до Европи, щоби пізнати звичаї й обичаї европейських народів. Його сестрінка, яка мешкає в Перт Амбою, коли довідалася про поворот свого вуйка, радіє, що буде могла чути оповідання про ріжні народи. За хвилю входить вуйко й по привитанню починає оповідати цікавій сестрінці про свої враження з подорожі. Перше, говорив він в англійській мові, приїхав я до Німеччини. В однім головнім місті зайшов я на перекуску до одної народної гостинниці. В тій гостинниці бачив я ось такий образ: тут підноситься куртина й ми бачимо ґрупу людей, ріжного віку, без дітей. Це сидять Німці довкола столів при склянці пива, розмовляючи про ріжні наукові справи. А далі почали співати народню пісню.

Цей образ зробив на глядачів миле враження, а мені перейшла думка, коби хоч нас Українці не виступили з чимсь подібним, бо наш образ корінемної забави мавби дуже сумний вигляд. Куртина закривається. Дальше оповідає вуйко своїй сестрінці про инший край, Данію. Куртина відкривається, а на сцені бачимо ґрупу Данців в народних строях. Танцюють свій народний танок дуже гарно. І так виступали в подібний спосіб і другі ґрупи. Публика, як звичайно, нагороджувала усіх меншими то більшими оплесками. Це залежало від враження, яке котра ґрупа робила. Нараз чую: Дальше я поїхав на Україну. Ох! що то за красний край, та Україна! О, які там гарні строї, співи, танці! Прийшов я до одної місцевости. Дивлюсь, виходить з церкви гурт молоді. Бачу, що це українське весілля. Ах! як вони гарно співають та танцюють! Погляньте! В тій хвилі отвирається куртина, а на сцені побачили ми співацьке товариство „Боян" під проводом дякоучителя Й. Букати. Всі учасники були в народних строях. На жовтавім тлі сцени виглядали немов город цвітів. Почались пісні, які відповідали гарним строям, а за які нагороджено, їх бурею оплесків. По співі вибігли під такт музики чотири молоденькі козачки, з шабельками у руці, а саля аж гуде від оплесків. По цім козацькім танці вийшло на сцену молодече товариство „Луг", також в народних строях. Ці продовжили хоровими дуетами і солями ню прегарну хвилю. За ними пішли в танок учні школи В. Авраменка. Хоч в танку брали участь дівчата й хлопці аж до 6-літнього діточого зросту, то всі танцювали під один такт. А так гарно, що не можна того словами описати. Оплескам не було кінця. Публика домагалася повторення та задля ограниченого часу не можна було повторяти.

Закінчила цей памятний виступ маленька 5-літна дівчинка сольо-танком, яким це талановите й вишколене дівчатко просто чарувало публику.

По Українцях виступала польська ґрупа, а за ними виступили й інші.

Многі присутні Американці виражались про виступ української ґрупи з найбільшим признанням. Про успіх свідчили невгаваючі оплески й описи в місцевих американських газетах, які появилися на другий день.

Такого рода виступи мають для нас, Українців, велике значіння, бо по таких виступах чужинці, серед яких ми живемо, міряють нашу, а зглядно нашого народа культуру.

Присутний.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Українська школа при Січовім Домі.

Від кількох літ ведеться при Січовім Домі українську діточу школу. Ріжно з нею бувало, але в послідних часах вона дійсно занепала.

Дня 22 вересня зійшлися батьки та рішили, що так далі бути не може. Вибрано шкільний уряд, до якого увійшли: М. Клапко, предс., гром. Хома, касієр і Й. Мороз, секретар. Уряд покликав на учителя громадянина М. Костру з Нюарку.

Наука розпочалася дня 14 жовтня. До тижня вписалося 60 дітей, а тепер буде до сотки. Діти брали вже участь у привитанню п-ні Кисілевської, проспівавши з тої нагоди декілька пісень та продеклямувавши декілька віршів.

Дня 10 листопада відбувся Діточий Концерт, який пройшов з повним успіхом. Як бачимо, школа проявила за той короткий час неабияку діяльність. Дітвора горнеться до школи й сама аґітує за школою. В тім видно зворот до кращого. Перше було забогато лавок у школі, а тепер їх замало й треба докуповувати. Саме дохід з діточого концерту призначено на закупно шкільних лавок.

Школа відбувається кождого дня у Січовім Домі при 717 Норт Френклин Ст., від години 5 до 7 вечером.

Іван Козак.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що зичайний мітінґ відбудеться 24. листопада, в галі Укр. Клюбу. Просяться всіх прийти, бо є важні справи до полагодження. — Е. Марченко, предс.; М. Гнатів, секр.

Для певности.

— Чи ви є вчителем плавання?

— Так. Чи хочете вчитися плавати? Година коштує три доляри, платні згори.

— Чомуж згори?

— Ну... так для певности.

Спека.

— Ах, яка спека! Аж віддих запирає!

— Що?! Цього трошки тепла?! Треба було вам бути в Африці! То там мали ми спеку! Навіть кури несли яйця на твердо!

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Нагла й несподівана смерть захопила членицю У. Н. С., від. 370 в Ню Гейвен, Конн. Смерть знищила її у власній хаті. Не працювала вона ні в майнах ні в фабриці, ні їхала потягом або автомобілем, але була в себе дома.

Катерина Швець, жінка Якова (з дому Бакун) у неділю, дня 3-того листопада 1929 р., о годині 4-тій пополудні в своїй власній хаті сходила по сходах до кухні й так нещасливо поховзнулася, що впала і скотилася вниз по сходах. Падаючи, вона зломила собі хребет та тяжко побилася. Це все відбулося на очах мужа і дітей. Негайно забрали її до шпиталю, де вона мучилась у великім болю 2½ дня а 6 листопада с. р. скінчила своє життя.

Покійна походила родом з села Майдан, повіту Гусятин, Галичина, одружилась тут в Америці в місті Ню Гейвен, Конн. До У. Н. Союза приступила дня 20 лютого 1925 р.

Покійна втішалася великою пошаною як у відділі так в цілій ню-гейвенській громаді ізза своєї тихої, жичливої та людяної вдачі. Тому через три дні й ночі в домі жалоби було повно людий, а в день похорону, дня 9 листопада, коли тіло припровадили до церкви, товпа народу зійшлась до церкви віддати їй останню пошану.

Покійна зійшла зі світа несподівано передчасно, бо була щойно в розцвіті життя. Прожила всього 36 літ. Лишила мужа і чотири доньки.

Нехай їй тут в прибраній батьківщині земля буде пером!

Н. Хабінець, секр. від. 370.

ПОДЯКА.

Я, низше підписаний, член Бр. св. о. Николая, відділ 193 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови та його урядникам за уділення мені допомоги в сумі 50 долярів.

Нехай росте й розвивається Український Народний Союз, котрий вразі слабости чи каліцтва помагає тим, котрі цієї помочі потребують.

Михайло Крук, Тейлор, Па.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

ПОКЛИК

Союзу Українок в Америці в справі допомоги студентам на еміграції.

Добродійно - Допомоговий Комітет при Українській Господарській Академії в Подебрадах, Чехословаччині, віднісся до Союзу Українок в Америці з проханням о поміч. Безперечно много скаже: „То нічого нового", але як хто терпеливо дочитає сю статтю до кінця, то переконається, що воно таки щось нового.

До сього часу ми звертали всю свою увагу в один бік, на Галичину. Була Рідна Школа, інваліди, фонд оборони України, Союз Українок і чимало льокальних збірок на допомогу поодиноким селам чи місточкам. Я вірю, що ми тільки на часок призабули, що жертви війни нашого народу животіють і за границею Галичини і обставини їх, хоч морально трошки легші, то фінансово вони теж терплять.

Вони зовсім природно кинулись на Чехословаччину, де доступ до школи був облекшений. Добродійно-Допомоговий Комітет видав у цій справі відозву, яка видрукувана у „Свободі" з 23 жовтня б. р., ч. 248. Тут не треба ніякого більше пояснення з моєї сторони й нового повторення того, що сказано в тій відозві. Розходиться тільки, чи та відозва знайшла відповідний відгук серед Українців в Америці й чи слова її вбилися глибоко в наші душі, чи ми здаємо собі справу з того, яку вартість має така школа для відбудови й економічної незалежности нашої держави.

Ми, старі еміґранти Америки, пізнали на своїй шкірі, що значить не бути фаховим чоловіком. Чому Америка, одна з наймолодших держав світа, трясе цілим світом? Тому, що вона в першу міру вибилась на перше місце економічно, а вибилась тому, що мала фаховців, а мала фаховців тому, що їх виховує, дає своїм підданим всі можливі способи й школи, стати такими. Ми не можемо замкнути очий і не протягнути руки до тих людий, котрі через науку добиваються кращої долі свому народови.

Поможім, чим можемо, скільки можемо. Бачимо, що вони числять на ніклі, коли ми тут і з долярами не все числимося.

Крім фінансової помочи вони приймають теж убрання.

Наше слово торкається й жіноцтва, котре безперечно возьме на себе пересилку убрання до Подебрадів. Обовязком кождого відділу Союзу Українок в Америці є: зібрати в своїй громаді мужеські і діточі убрання в цілі висилки їх до Чехословаччини. Жіноцтво в Ню Йорку просить зносити убрання до Народного Дому при 217 Іст 7 улиця і складати в школі д. Авраменка. Коли збереться троха річий, Союз Українок займеться їх висилкою. Союз Українок постарається о звільнення або бодай знижку цлової оплати і подасть всі потрібні вказівки інтересованим.

Ми мусимо спішитись, бо зима за плечима.

Жертви грошеві проситься слати до Союзу Українок в Америці: League of Ukrainian Women of America, 129 E. 7th St., New York City, або до Обєднання з точним виказом жертводавців і зазначенням, на яку ціль гроші призначені.

Лотоцька, писарка Союзу Українок в Америці.

Manufacturers Trust Company оповіщує вибір Нелсона Б. Філіпса (Nelson B. Filips) асистентом віце-президента, котрий буде головою банку під ч. 139 Бродвей.

Луіс П. Крістенсон (Louis P. Christenson), бувший віце-президент банку на 139 Бродвей, буде начальником нового банку під ч. 55 Брод Стріт.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

З ювилею на Рідну Школу в Рогатині.

Товариство Запорожська Січ, від. 234 У. Н. Союза, обходило двацятьлітний ювилей свого існування спільним обідом, на котрім були присутні урядники У. Н. Союза, і покійний незабутний Семен Ядловський, котрий все симпатизував з нашим товариством і нераз своїми порадами помагав урядникам і членам в розвою товариства, за що він приєднав собі любов всіх членів. Підчас обіду секретар У. Н. Союза, Роман Слободян, виголосив довший реферат про історію двацятьлітного існування т-ва, що все й усюди стояло патріотично та йшло з допомогою на визволення свого народа в ріднім краю, даючи моральну й матеріяльну допомогу.

Він зазначив, що в т-ві находиться найбільше членів з рогатинського повіту й працюють ті члени як для своєї громади, так і для народних інституцій. Т-во Запорожська Січ, відділ 234 У. Н. Союза, дало на будову У. Н. Дому одинацять сот долярів. Бесідник Р. Слободян закликав до пожертв на Рідний Край. Промову вкрито було довгими оплесками.

Другий говорив низше підписаний секретар т-ва. Він сказав між иншим, що в т-ві зорганізовані емігранти з нашої Рогатинщини, а найбільше зі сіл Дегова і Псари. Вони заснували товариство, котре вже існує двацять літ, чого ювилей ми тепеер обходимо. Нарешті він закликав гостей і членів, щоби зложили жертву на Рідну Школу в Рогатині.

Збіркою занявся предсідатель Ілько Генега і секретар Константин Пілат.

Жертви зложили слідуючі: Т-во „Запорожська Січ", від. 234 У. Н. Союза, $5; Г. Слободян і В. Левчик по $2; С. Ядловський, Р. Слободян, І. Каштанюк, І. Генега, К. Пілат, І. Пілат, І. Кеценюк, М. Огар, В. Кардаш, М. Мостенський, Й. Горін, С. Генега, Т. Чечіль, І. Кінащук, В. Грушка, І. Чечіль, О. Гай, М. Бохна, М. Гриніщак, М. Кацюбський і Й. Бурбедяк по $1; П. Кеценюк, К. Возняк, М. Костишин, А. Кимпа і І. Воробель по 50 ц.; І. Василик і С. Лисонський по 25 ц.; дрібними 30 ц. — Разом $33.30.

Підчас обіду відспівав діточий хор кілька українських пісень під проводом свого учителя Михайла Мостенського.

К. Пілат, секр. „Зап. Січи".

—o—

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Допомога інвалідам.

На гостині у громадян Михайла й Анни Гумніцьких гості не забули й за українських інвалідів у Ріднім Краю. Слідуючі громадяне зложили свої жертви: М. Гумніцький, Т. Купчевич, Г. Степанек, Д. Грабський, М. Кліщинський, П. Полівчак, О. Дашкевич, Д. Старявський, Т. Садовський, М. Когут, М. Марциняк, П. Головчак, Карпія Банаш і І. Бігеза по $1; Катерина Галдир і Олена Степанек по 50 центів.

Всього зібрано 15 долярів. Гроші вислано через „Обєднаннє".

Григорій Степанек.

Молода дівчина вийшла заміж. Її мати, прощаючись із нею по шлюбі, говорить їй щось довго на вухо. Коли мати вже вийшла, молоденька жінка питається чоловіка:

— А твій батько говорив уже з тобою?

— Ні! — відповідає він із сміхом.

— То не роби собі нічого з того, я вже тобі все скажу.